

Przesieki, grób Hansa Paasche w Zaciszu (Waldfrieden)

1. Informacje ogólne

Kategoria	miejsca pamięci, mogiła
Współrzędne GPS	52.99696, 15.98057
Położenie administracyjne	obręb ewidencyjny Przesieki, gm. Krzyż Wielkopolski, pow. czarnkowsko-trzcinecki, woj. wielkopolskie
Położenie adm. leśne	oddział 77, leśnictwo Zacisze, Nadleśnictwo Człopa, RDLP Piła
Data weryfikacji terenowej	27 października 2023 r.

2. Opis

Grób Hansa Paasche (1881-1920), niemieckiego oficera marynarki, dziennikarza, działacza społecznego i politycznego, pacyfisty zaangażowanego w ochronę przyrody oraz w ruch na rzecz reformy życia (Stowarzyszenie Nowa Ojczyzna). Odważne głoszenie swoich poglądów Paasche przypłacił życiem – w maju 1920 roku został zamordowany na terenie swojej posiadłości Zacisze (Waldfrieden) podczas napadu zorganizowanego przez oddział niemieckich żołnierzy i prawicowych fanatyków z Wałcza. Oryginalny nagrobek wystawiony przez rodzinę w miejscu śmierci Hansa Paasche został w roku 1985 za zgodą ówczesnych polskich władz przewieziony przez jego córkę Helgę na zamek Ludwigstein w Hesji, gdzie znajduje się archiwum niemieckiego ruchu młodzieżowego (Archiv der deutschen Jugendbewegung). W 2004 roku na mocy decyzji Rady Miasta Krzyż na uprzednio odsłoniętym z roślinności i uporządkowanym grobie ustawiono istniejący obecnie pomnik nagrobny, a przy dawnym dworze rodziny Paasche zamontowano tablice informacyjne. Grobem opiekuje się młodzież szkolna z Krzyża Wielkopolskiego.

(1)

Historia życia Hansa Paasche w monografii Drawy autorstwa Zbigniewa Mieczkowskiego:

„Kim był Hans Paasche? Urodził się 3 kwietnia 1881 roku w Rostocku. W okresie dorastania zafascynowała go marynarka wojenna. Po kilku latach był już jej oficerem. Jako żołnierz został skierowany do niemieckich kolonii w Afryce Wschodniej, by tłumić bunt. Tam zrozumiał właściwe cele niemieckiego imperializmu. Od tego momentu stał się zagorzałym pacyfistą. Jest więc oczywiste, że musiał opuścić armię. Odtąd stał się gorliwym obrońcą przyrody, wegetarianinem oraz zagorzałym politykiem i wojującym abstynentem. Przez przeciwników politycznych uważany był za rewolucjonistę. Po wybuchu pierwszej wojny światowej znowu został zmobilizowany do marynarki wojennej. Jednak jego przekonania powodowały kłopoty adaptacyjne i procesy, które na rok wtrąciły go do aresztu, a później nieomal zaprowadziły go do szpitala psychiatrycznego.

W 1912 roku odziedziczył po rodzicach, Hermannie i Elise, majątek Waldfrieden, gdzie zamieszkał z żoną Ellen Witting, córką nadburmistrza Poznania oraz czwórka dzieci. (...) Zaledwie po 10 latach od ślubu, w 1918 roku, zmarła jego żona. (...) Jego humanistyczna postawa spotkała się dezaprobatą wielu środowisk w republice weimarskiej. Najbardziej nieprzychylna mu była organizacja "Consul", której po latach przypisuje się jego śmierć. 21 maja 1920 roku, w Zielone Świątki, 60 żołnierzy 4 pułku Reichswehry z Wałcza otoczyło jego dworek w Zaciszu i zastrzeliło go na oczach rodziny. Został pochowany na terenie swojego majątku" [1].

(2)

Zamach na Hansa Paasche, fragment artykułu na niemieckiej Wikipedii (tłum. Google):

„Hans Paasche został ostrzeżony przez przyjaciół o planowanym zamachu na jego życie, a także zauważył, że nieznani ludzie obserwują posiadłość przez lornetkę. Uciekł dwóm prześladowcom, ukrywając się w chatce robotnika leśnego. Nie zgodził się jednak na przeprowadzkę do Berlina.

21 maja dwóch oficerów z około pięćdziesięcioma żołnierzami z Reichswehr Schutzregiment 4 Deutsch Krone (Dowództwo Ehrhart) pojawiło się na Gut Waldfrieden w dwóch ciężarówkach wyposażonych w karabiny maszynowe. Hans Paasche był ze swoimi dziećmi nad pobliskim jeziorem. Został wezwany, ale na widok żołnierzy chciał zawrócić. Następnie otworzyli ogień; Dwa śmiertelne strzały trafiły Paasche'a od tyłu w serce. Miał na sobie kąpielówkę i kurtkę oraz sandały. Nie znaleziono przy nim żadnej broni. Przeszukanie mienia ujawniło jedynie kilka egzemplarzy „Wolności” i „Czerwonej Flagi”, które skonfiskowano jako „dowód” [2].

4. Ilustracje

5.Przypisy i źródła

[1] Zbigniew Mieczkowski, *Łączy nas Drawa. Monografia rzeki*, wyd. Zbigniew Mieczkowski „Ranczo pod Mieczem”, Drawsko Pomorskie 2022, s. 399-400.

[2] Hans Paasche na Wikipedii: https://de.wikipedia.org/wiki/Hans_Paasche#Gedenkorte [dost. 23.01.2024].

[3] Strona poświęcona Hansowi Paasche: <https://hanspaaschepl.wordpress.com/> [dost. 23.01.2024].